

Butlletí informatiu núm. 104, ABRIL 2019

És tradicional a Catalunya el regal de roses i llibres entre parelles i persones estimades en aquesta data, convertint-se en una de les jornades populars més celebrades.

El dia de Sant Jordi té un aspecte reivindicatiu de la cultura catalana i molts balcons llueixen la bandera de les quatre barres. A tot Catalunya es venen roses i llibres arribant a la seva màxima expressió en les

Rambles de Barcelona, on als llocs habituals s'afeixen altres per a l'ocasió.

El costum que l'home regali una rosa a la dona prové de molt antic així com també que la dona regali un llibre l'home.

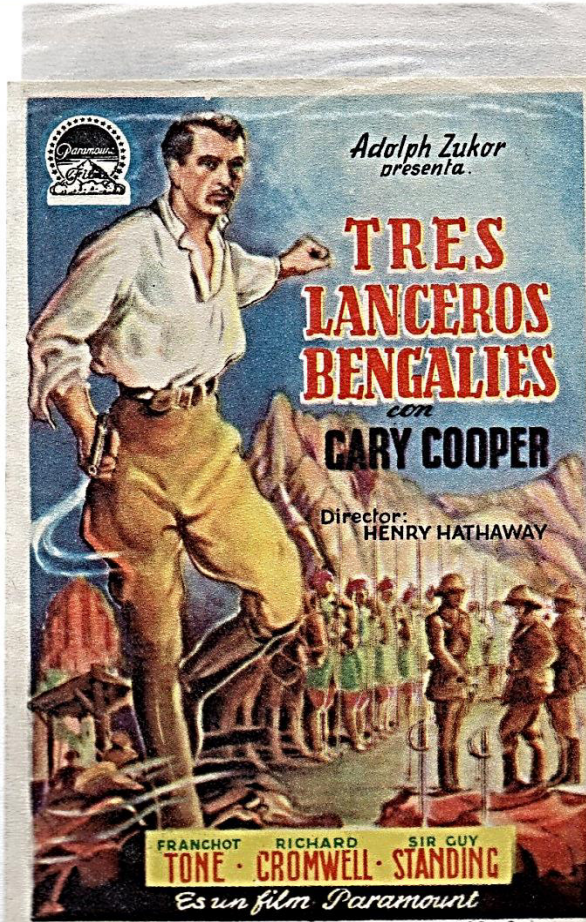
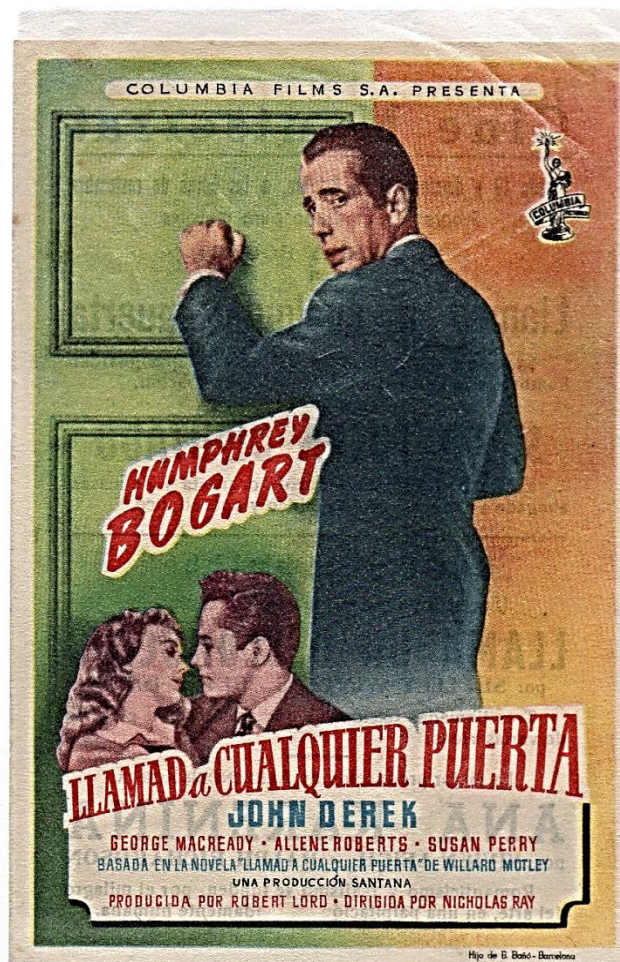
Diuen algunes versions que fan coincidir això amb la Fira de Roses que tenia lloc a Barcelona en el segle XV. A les dones que el 23 d'abril assistien a la missa celebrada a la capella de Sant Jordi del Palau de la Generalitat de Catalunya se'ls regalava una rosa. També se'n regalen entre els estimats com familiars, amics i companys.

En l'actualitat, la rosa vermella (que simbolitza passió) sol anar acompanyada de la senyera i una espiga de blat (símbol de la fertilitat).

Són tradicions molt arrelades que mai s'haurien de trencar pel bé dels pobles i la cultura de la nostra estimada terra.

=====

QUINTA PART DELS BARRIS I CARRERS DE CARDEDEU

RIERA DE VALLFORNERS O DE CARDEDEU

La riera de Cardedeu, també anomenada de Vallforners, des dels nostres avantpassats ha estat necessària pels habitants de Cardedeu i d'altres municipis per on transcorre. De l'aigua s'ha beneficiat la població durant molt de temps, però també ha provocat nombrosos problemes, sobretot en èpoques de riudes i, com també pel seu aprofitament.

L'abril de 1922, els veïns de La Coma i Sant Hilari, van decidir construir el Pont de Can Canyes sobre la Riera de Vallforners, capaç d'aguantar un pes de deu mil quilos. L'Ajuntament va donar permís i subvencionà el projecte amb mil pessetes. Després de la guerra es va reconstruir degut al seu deteriorament.

Riera Vallforners a l'alçada del Turó de la Peña.

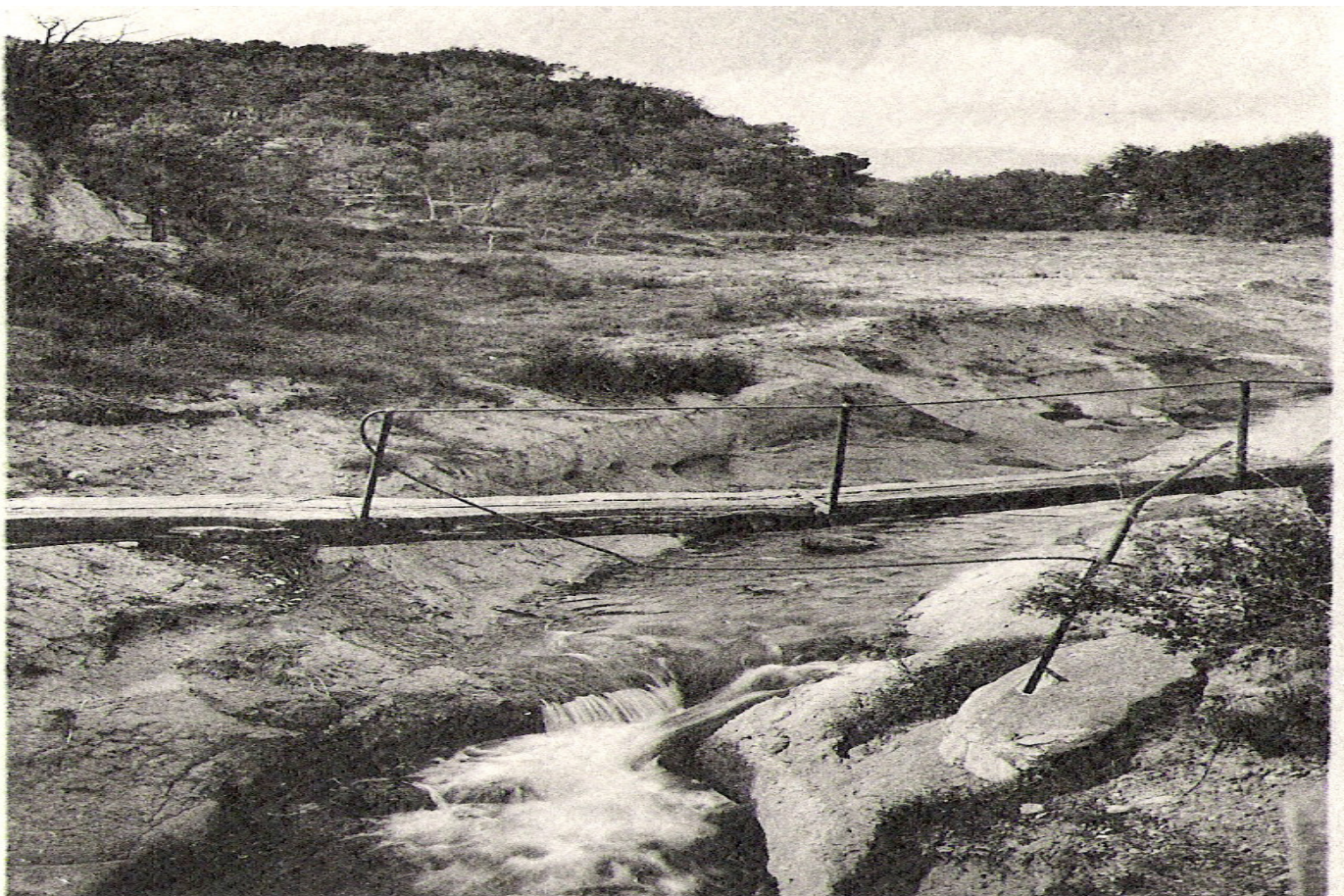

L'aigua de la riera era controlada per la Comunitat de Regants, encarregada de l'ús i la distribució de l'aigua pels camps i horts de Cardedeu. El profit d'aquesta riera va provocar conflictes entre Cardedeu i Cànoves, finalment es va construir el Rec Molar, una sèquia de ciment que repartia l'aigua pels diferents camps de Cardedeu. Es va començar a construir durant la Guerra Civil però a mesura que avançava el conflicte la mà d'obra anava minvant, finalment es va paraitzar la construcció fins la dècada dels cinquanta.

En les Notes Inèdites de T. Balvey, conservat al Museu Arxiu, fa constar un jaciment arqueològic, entre la Riera Vallforners i el Turó de la Peña, on diu que hi ha restes romanes. El jaciment es trobava en l'entorn d'un pujador que s'enfilava pel Turó de la Peña travessant la riera, avui dia, aquest lloc es troba urbanitzat.

Per travessar la riera hi havia dues maneres: les passeres, que hi havia repartides pel curs del riu, i els ponts, el pont de Can Canyes i el de La Peña, construïts respectivament, l'any 1922 i 1930. Aquestes passeres van ser joc de moltes aventures i anècdotes dels nois i noies del poble.

Durant els estius, els nens del poble anaven a banyar-s'hi aprofitant els gorgs de la riera. També era un lloc per anar a passar el dia, gaudin d'un bon menjar i passant l'estona pescant.

6 CARDADEU.-Riera y Peña.

ANTICS MASOS DEL BARRI

Trobem Can Bas, antiga masia separada per dos edificis; la del masover i la del moliner, si bé el molí i la bassa fa temps que foren suprimits. Curiosament, també hi tenia un bacallà pintat a la façana del molí, com el que hi havia a Can Canyes. L'any 1931, l'arquitecte Granés va construir una casa - jardí de planta rectangular, el promotor va ser Josep Bas.

L'antiga masia Ca l'Elies, avui dia és un forn de pa, es troba fent cantonada amb el carrer Pintor Fortuny, el carrer La Penya i la carretera de Cànoves. El juliol de 1924, Tomàs Elies Aymerich va sol·licitar permís per edificar una casa de planta baixa i pis més una tanca, l'arquitecte fou M. Raspall, segueix la tipologia de cases-jardí.

Can Tuxants es troba situada entre la carretera de Cànoves i el carrer de La Penya, és una casa - jardí típica de principi del segle XX. El permís de construcció de la casa va ser sol·licitat el març de 1931 en què el promotor va ser Josep Bas.

Barri de Can Montells

L'origen del barri de Can Montells el situem al Nord-oest de Cardedeu, era un paratge envoltat de camps i boscos on els únics edificis que s'identificaven eren les masies disperses i els camps de cultiu. Aquestes terres aglutinen primer el barri de Can Montells, la Coma i més amunt el de Sant Hilari. Al llarg del torrent Montells se situen les diverses masies, que tenen la característica d'emplaçar-se en turons elevats i reserven així les zones més planeres al conreu.

L'any 1881, es va fer un pla de carreteres preparat per Pau Jambrú, director dels camins veïnals. El terme de Cardedeu es van fer 8 camins a construir, un d'ells de 6 quilòmetres que anava de Cardedeu a Corró de Munt passant pel torrent i el mas Montells.

El novembre de 1963, es va confirmar el projecte per la millora de l'enllumenat dels barris de la Riera, Can Montells, La Coma i Sant Hilari. El cost de l'obra va ser de 327.178 pessetes.

L'any 1970, s'autoritza a la Sra. Montserrat Rius Gasol obrir un camí particular que va des de la seva finca de Can Montells fins l'enllaç amb el Passeig de la Piscina. Un any després, es va informar dels treballs realitzats per la construcció del pont

sobre la Riera-Can Montells, va ser el què facilitar la prolongació del Passeig de la Piscina.

L'any 1975, la família Fontova, propietària de les terres situades entre la Riera, el torrent de Montells i l'avinguda Montells, els cedeixen per a les futures obres de Plans Parcial. El Pla Parcial de Can Montells va ser aprovat l'any 1977, juntament amb els Plans dels projectes dels barris dels Dominics i de Can Canyes.

El maig de 1977 es va acordar la construcció d'una cloaca, passant pel marge esquerra del torrent Montells, sortint davant del tennis, fins enllaçar amb les torres que ja hi eren construïdes al carrer Molí. També es va utilitzar per passar la riera una biga abandonada de l'autopista, que s'aprofità per a fer una passarel·la. Aquell mateix any, es van construir uns xalets a la plaça Montells i s'enllumenava el Passeig Montells a càrrec de l'Ajuntament.

L'any 1980 s'edificaren diverses vivendes unifamiliars als carrers Escultor Llimona i a l'avinguda Montells. Aquest mateix any, es va aprovar el contracte de l'abocador d'escombraries, que durarà quinze anys, situat a l'oest de la finca Montells.

L'any 1988 es va fer el Pla Parcial d'ordenació del sector Can Montells, els propietaris dels terrenys eren: Mercedes Roura i Rius, Montserrat Pujols i Rius, Isidre MasjoanMollfulleda, i Ramon Masjoan Mollfulleda. El Pla delimita la zona urbanitzada en 99.146m² i en 68.000m² no urbanitzables, dividits pel torrent de Can Montells.

L'any 1989 es va fer un nou Pla Parcial del sector Can Montells oest, per iniciativa privada del Sr. Josep Clos amb l'acord de Mercedes Rovira i Montserrat Pujols, propietàries dels terrenys del sector amb l'objectiu d'edificar per a sòl urbanitzable residencial.

La tipologia d'edificació són de dos tipus: edificacions unifamiliars aïllades i edificacions unifamiliars aparellades.

Avui dia ja s'ha consolidat el procés de transformació urbanística, edificant nous habitatges residencials i al voltant de Can Montells s'ha construït una urbanització que enllaça la Coma amb el nucli de Cardedeu. Només, la zona més al nord es conserva com abans.

Aquest paratge rural de Can Montells és conegut amb el nom de la Coma. El paisatge aglutina un grup dispers de masos amb els

terrenys de cultiu. Són terres fèrtils, amb boscos i camps de conreu, regades pel torrent Montells. Al llarg d'aquest torrent se situen les diverses masies, que tenen en comú que s'emplacen en turons elevats i reserven així les zones més planeres al conreu.

Masies de la Coma anys vint.

La imatge mostra les diverses masies que hi havia aquest indret pels volts dels anys vint. En primer terme, hi ha Can Volardet, a la seva dreta Can Pere Xic; al fons de la imatge, la masia de l'esquerra és Can Suari de la Coma; al mig, Can Pere Montells i a la dreta, Can Nicolau de la Coma.

Can Suari de la Coma és al nord de la zona de la Coma, es troba en el plànol de l'any 1777 anomenada casa de Miquel Sanromà i, en una carta de l'any 1564 se l'hi coneix per Llaurador de la Coma. La Coma la tenim documentada, en un document del Museu Arxiu de Cardedeu al segle XII. Al bosc de Can Suari aparegué un forn antic, suposadament dedicat a la cocció de vidre.

Tots els masos de la Coma tenen un origen molt antic; el mas Alzina i el mas Montells, se'ls atribueix un origen romà. El que podem assegurar és que els topònims Montells i la Coma surten documentats al segle XII.

Can Suari de la Coma

Prop de Can Montells s'ubica el mas Alzina, assentat sobre un petit turó envoltat de camps de conreus i boscos. Es troba situada damunt del camí de Sant Hilari, amb l'encreuament del camí de la Coma.

A l'esquerra Can Volardet a la dreta Can Alzina

Una de les darreres masies de la zona de la Coma és el mas Esmandia, aquest fou adquirit per Antoni Llibre al final del segle XIX, i fou restaurat per convertir-lo en casa d'estiueig. Uns altres masos que es troben al Nord de la Coma són el mas Nicolau, el mas Roig i el mas Pere Montells.

ODA A CARDEDEU

**Si del fons del meu ser que encara vibra,
pogués belles paraules arrancar,
i amb elles fer una cançó tan viva,
que ta grandesa sabés cantar.**

**Voldria Cardedeu, ¡oh terra meva amada!,
forjar el més bell poema que s'ha fet,
perquè és tan bonica ta contrada,
com net i pur l'aire de tot l'endret.**

**Al redós teu perduren de centúries,
llançant aromes, fent l'aire més sa,
infinitat de plantes i boscúries,
quina virginitat l'home desfà.**

**Enmig d'eixes muralles silencioses,
arrelant fort, al pobla s'ha estès,
model de viles, sens gestes glorioses,
orgull de la comarca del Vallés.**

**Braç i carrer tu n'ets de Barcelona,
prou que l'emblema ho porta gravat,
Jaume primer, rei bo i gran persona,
t'ho va donar en un llunyà passat.**

**Malmesa pels anys que mengen pedres,
obrint sos braços, beneint el conreu,
en jorns acalorats com en nits fredes,
dalt la Serreta presideix la Creu.**

**Mirant al lluny, sobre les serralades,
serena i majestuosa sempre es veu,
la imatge del Montseny, moltes vegades,
neta pelada o encaputxada amb neu.**

**I a l'altra banda mig abandonada,
la Torre del Moro, en guàrdia constant,
també d'Alcoll l'ermita es veu alçada,
i més avall, el Mogent va baixant.**

**Dintre del cor de la mateixa vila,
arbres i plantes per quatre cantons,
sobre l'església el campanar s'enfila,
i per esplai, el parc dels Pinetons.**

**De molt antic, sens fi de gent t'aclama,
perquè saben que ets terra de bon preu,
el pas dels anys no t'ha pas tret la fama,
per tot arreu coneixen Cardedeu.**

**Com a patrona per dar-nos bona estada,
per guiar-nos els passos rectament,
tenim la Verge Maria entronitzada,
i per l'agost la festa celebrem.**

**Ja sé que mil problemes aclaparen,
l'impuls del poble que mira el demà,
més també sé de braços que l'emparen,
i cors nobles amb ganes d'estimar.**

**De gent que lluita amb noblesa de casta,
perquè estimen la terra que els empeny,
la terra que els ha fet de bona pasta,
i els ha fet homes, catalans de seny.**

**Quines jornades quan pocs anys teníem !
Record en servo amb un deix de tristor,
d'aquells carrers on sense llum corríem,
jugant a cuit capvespres de tardor.**

**I de més grans, sageta ben llançada,
clavada a l'hora en aquells joves cors,
va fer possible una nova mainada,
fruit benaurat de fidels amors.**

**Recull de pensaments que m'aclaparen,
cada arbre, cada ombra és un record,
cada petjada que avantpassats deixaren,
hem de servir i gravar-la més fort.**

**Perquè perduri a generacions noves,
tot el que de bo l'ahir va deixar,
enaltim la Pàtria amb les bones obres,
i sobretot, sapiguem-la estimar.**

**Tu ets Cardedeu, desig pels de fora,
de Catalunya, per mi el millor.
Tresor amagat pel que t'ignora,
pel que t'estima: el més bell racó.**

ESTEVE PERICH SALA

NOTA ACLARATORIA

Tot aquest recull d'escrits que amb el nom de "Fem Barri" ens parlen dels carrers i places de la nostra Vila, menys el poema final, han estat extrets de un CD que es va publicar des de la Regidoria Local de Cardedeu, el museu arxiu "Tomàs Balvey" i les Associacions de Veïns de la nostra Vila.

Amb molta paciència he anat copiant els textos per publicar-los en el butlletí del Casal per a que els lectors en puguin tenir coneixement dels mateixos.

En aquest butlletí del mes d'Abril, poso punt i final d'aquesta història que ens afecta a tots els cardedeuencs i més als que encara recordem com era el nostra poble per aquells temps i ens porten a la memòria uns records d'enyorança que ens fan tornar a aquella infantesa amb moltes cases, noms i motius que encara són vius per a molts de nosaltres.

Sé que a moltes persones els hi agraden aquets petits detalls que es viuen amb il·lusió al moment de recordar-los. Com també sé que hi haurà que trobarà pesat tot aquests reguitzell de noms ja oblidats que per ells no tenen cap interès.

Als que ho agraeixen els dono les gràcies, als qui ho rebutjant els demano disculpes, tot es fa amb la més bona intenció.

=====

En propers butlletins ja tornarem a la normalitat com és la de contar coses de l'Associació, resum de sortides, refranys curiosos, i algunes notícies que vagin surtin al llarg de l'any.

També podem incloure (sembla que a algunes persones els hi agrada) alguns pòsters de cinema que també fan recordar el passat amb aquella il·lusió que ens porta a la nostra joventesa.

També tornarem a posar-hi el programa dels tallers i horaris.

